

Masarykova univerzita v Brně
Pedagogická fakulta

Seminární práce: Školský zákon

Studijní předmět: Úvod do pedagogiky

Vypracovali: Kateřina Vognarová
Miroslav Janík

Parlament České republiky se dne 24. září 2004 usnesl na těchto zákonech:

1. Zákon č. 561 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
2. Zákon č. 562, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona
3. Zákon č. 563 o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

V zákoně č. 561 (školském zákoně) se upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova uskutečňuje. Dále vymezuje práva fyzických a právnických osob při vzdělání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství. Jsou zde vytyčeny základní zásady a cíle vzdělávání (zásady jako např. volný přístup občana ČR či jakéhokoli státu Evropské unie ke vzdělání bez jakékoliv diskriminace, svobodné šíření poznatků, které jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání, hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání atd.). Zákon dále definuje vzdělávací programy (rámcové vzdělávací programy, školní vzdělávací programy, vzdělávací program pro vyšší odborné vzdělávání) a jejich systém, vzdělávací soustavu, školy, školská zařízení a jejich právní postavení. Kromě dlouhodobých záměrů a hodnocení škol, školských zařízení a vzdělávacích soustav vymezuje také zákon vyučovací jazyk a vzdělávání příslušníků národnostních menšin, vzdělávání dětí, žáků, studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků, studentů nadaných. Pak také určuje práva a povinnosti žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků, organizaci vzdělávání ve školách. Konkrétně pak zákon řeší předškolní vzdělávání, povinnost školní docházky a základní vzdělávání, střední vzdělávání (cíle a stupně středního vzdělávání, přijímání ke vzdělávání, jeho organizace a průběh, ukončování středního vzdělávání, nástavbové studium a zkrácené studium pro získání středního vzdělání s výučním listem a středního vzdělání s maturitní zkouškou), vzdělávání v konzervatoři, vyšší odborné vzdělávání (cíle a stupeň vyššího odborného vzdělání, přijímání ke vzdělání, jeho organizace, průběh a ukončování, akreditace vzdělávacího programu), uznávání zahraničního vzdělání, základní umělecké, jazykové a zájmové vzdělávání, další vzdělávání, zbývá se taktéž školskými zařízeními, školskými službami, hmotným zabezpečením, odměnami za produktivní činnost a úplatami za vzdělávání a školské služby. Nadále určuje školskou právnickou osobu, školský rejstřík, financování škol a školských zařízení ze státního rozpočtu, ředitele školy a školského zařízení a školskou radu. V dalších částech školský zákon charakterizuje ministerstva a Českou školní inspekci, působnost územních samosprávných celků ve školství a společná, přechodná, zrušovací a závěrečná ustanovení. Tento zákon nabývá účinnosti 1. ledna 2005, vyjmenované výjimky až 1. září 2007.

Výňatky ze zákona č. 561 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání:

Hlava II

§44

Cíle základního vzdělání

Základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být tolerantní a ohleduplní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém životním uplatnění

§45

Stupně vzdělání

- (1) Stupeň základního vzdělání získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu základního vzdělávání v základní škole, na nižším stupni šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo v odpovídající části osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. Stupeň základního vzdělání se získá po splnění povinné školní docházky rovněž úspěšným ukončením kursu pro získání základního vzdělání uskutečňovaného v základní nebo střední škole.
- (2) Ukončením vzdělávacího programu základního vzdělávání v základní škole speciální získá žák základy vzdělání.

§46

Organizace základního vzdělávání

- (1) Místo a dobu zápisu od prvního ročníku základního vzdělávání stanoví ředitel školy, a to v souladu s §36 odst. 4, a oznámí to způsobem v místě obvyklým. O přijetí k základnímu vzdělávání rozhoduje ředitel školy za podmínek stanovených v § 36.
- (2) Základní vzdělávání v základní škole 9 ročníků a člení se na první a druhý stupeň...
- (3) Základní vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením, kteří se vzdělávají ve třídách nebo školách s upraveným vzdělávacím programem, může s předchozím souhlasem ministerstva trvat deset ročníků; první stupeň je tvořen prvním až šestým ročníkem a druhý stupeň sedmým až desátým ročníkem.

§47

Přípravné třídy základní školy

§48

Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením, a více vadami

§49

Průběh základního vzdělávání

- (1) O přestupu žáka základní školy do jiné základní školy rozhoduje na základě žádosti zákonného zástupce ředitel školy, do které se žák hlásí. Pokud ředitel školy rozhodne, že žádosti o přestup vyhoví, informuje o této skutečnosti bez zbytečného odkladu ředitele školy, z níž žák přestupuje. Ředitel školy, z níž žák přestupuje, zašle do pěti pracovních dnů poté, co se dozvěděl o přijetí žáka na jinou školu, řediteli této školy kopii dokumentace žáka ze školní matriky
- (2) Ředitel školy může převést žáka do vzdělávacího programu základního vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením nebo do vzdělávacího programu základní školy speciální na základě písemného doporučení od odborného lékaře a školského poradenského zařízení pouze s předchozím písemným souhlasem zákonného zástupce žáka...
- (3) Při přestupu nebo převedení žáka podle odstavců 1 a 2 vytvoří základní škola, do níž žák přestoupil nebo byl převeden, podmínky pro vyrovnání rozdílů ve znalostech žáka vyplývajících z odlišnosti školních vzdělávacích programů.

§50

- (1) Zákonný zástupce žáka je povinen doložit důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka. Podmínky pro uvolňování žáka z vyučování a omlouvání žáka ve vyučování stanoví školní řád.
- (2) Ředitel školy může ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů uvolnit žáka na žádost jeho zákonného zástupce zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu; zároveň určí náhradní způsob vzdělávání žáka v době vyučování tohoto předmětu. V předmětu tělesná výchova ředitel uvolní žáka z vyučování na písemné doporučení registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost nebo odborného lékaře. Na první a poslední vyučovací hodinu může být žák uvolněn s souhlasem zákonného zástupce bez náhrady.
- (3) Žákovi, který se nemůže pro svůj zdravotní stav po dobu delší než dva měsíce účastnit vyučování, stanoví ředitel školy takový způsob vzdělávání, který odpovídá možnostem žáka, nebo mu může povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu podle § 18. Zákonný zástupce žáka je povinen vytvořit pro stanovené vzdělávání podmínky

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

§ 51

- (1) Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení;...
- (2) Hodnocení výsledků je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady
- (3) Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka...
- (4) U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.
- (5) V posledním roce plnění povinné školní docházky vydá škola žákovi výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených v § 44. V pátém a sedmém ročníku základního vzdělávání vydá škola hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.

§52

- (1) Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření... z nichž byl uvolněn...
- (2) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín... Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí
- (3) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září. V období měsíce září navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý.
- (4) Má-li zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení... může do 3 prac. dnů ode dne, kdy se hodnocení prokazatelně dozvěděl... požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka...

§53

- (1) Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů... konají opravné zkoušky...

Ukončení základního vzdělávání

§54

- (1) Dokladem o dosažení základního vzdělání je vysvědčení o úspěšném ukončení devátého, popř. desátého ročníku základního vzdělávání...

§55

- (1) Žák, který po splnění povinné školní docházky nezískal základní vzdělání, může po splnění podmínek ... pokračovat v základním vzdělávání, nejdéle však do konce školního roku, v němž žák dosáhne 18. roku věku.
- (2)
- (3) Pro osoby, které nezískaly základní vzdělání, může základní a střední škola po projednání se zřizovatelem a krajským úřadem organizovat v souladu s rámcovým vzdělávacím programem základního vzdělávání kurzy pro získání základního vzdělání

§56

Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem podmínky pro zřízení funkce asistenta pedagoga a podrobnosti o jeho činnosti, základní obsah vzdělávání a podmínky, za nichž lze uskutečňovat vzdělávání v přípravných třídách, a podrobnosti o organizaci a průběhu základního vzdělávání a o hodnocení výsledků vzdělávání žáků a jeho náležitostech.